

Nr 7.

Ankom till riksdagens kansli den 9 juni 1939 kl. 3 e. m.

Utrikesutskottets memorial i anledning av Kungl. Maj:ts skrivelse med återkallande av propositionen nr 282 angående överenskommelse om skyddet av Ålandsöarnas neutralitet.

Genom en den 5 maj 1939 dagtecknad, till utrikesutskottet hänvisad proposition, nr 282, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för samma dag jämte tillhörande bilagor, äskat riksdagens samtycke till en överenskommelse om skyddet av Ålandsöarnas neutralitet i huvudsaklig överensstämmelse med föreliggande preliminära texter.

Till utskottet ha därjämte hänvisats följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen:

inom första kammaren:

nr 341 av herr Lindhagen;

inom andra kammaren:

nr 508 av herr Flyg m. fl.,

nr 509 av herr Tengström.

I motionen I: 341 hemställes, att riksdagen ville:

1) återförvisa ärendet till regeringen, intill dess klarhet vunnits om utgången i Genève eller dennas konsekvenser skäligen kunna påkalla det;

2) eller, om detta yrkande ej bifalles — under uttalande att nationaliteternas självbestämmanderätt fortfarande är omistlig för en internationell rättsordning — avslå propositionen under nuvarande förhållanden.

I motionen II: 508 hemställes, att riksdagen måtte avslå regeringens proposition nr 282 samt med anledning därav i skrivelse till regeringen hemställa, att denna upptager förhandlingar med Finland och nu gällande Ålandskonventions signatärmakter om en lösning av Ålandsfrågan i enlighet med principen om de nationella minoriteternas självbestämmanderätt.

I motionen II: 509 hemställes, att riksdagen måtte avslå ifrågavarande proposition.

I en den 2 juni 1939 dagtecknad, till utskottet överlämnad skrivelse, nr 316, har Kungl. Maj:t sedermera, under åberopande av skrivelsen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för samma dag, återkallat propositionen. Till nämnda protokoll har ministern för utrikes ärendena anfört följande:

»Olika omständigheter hava vållat en opåräknad förskjutning i den förberedande handläggningen av detta ärende. På grund härav lär ärendet icke hinna slutbehandlas inom den för lagtima riksdag sedvanliga tiden.

Ärendets vikt kräver ett snart avgörande. Med hänsyn därtill har därför tagits under övervägande att hålla riksdagen formellt samlad, även sedan övriga ärenden slutbehandlats. Denna utväg att säkerställa en snar fortsatt behandling av förevarande ärende har emellertid icke ansetts lämplig och är heller icke nödvändig, då till Kungl. Maj:ts förfogande står möjligheten att med kort kallelsetid samla riksdagen till urtima sammanträde. Jag har i betraktande härav för avsikt att senare ånyo för Kungl. Maj:t anmäla frågan om skyddet av Ålandsöarnas neutralitet.»

Utskottet.

På grund av Kungl. Maj:ts i skrivelsen meddelade beslut påkallas icke något utskottets yttrande över propositionen eller de med anledning därav väckta motionerna, vilket utskottet får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 8 juni 1939.

På utrikesutskottets vägnar:

ÖSTEN UNDÉN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar *Undén, Olof Olsson, Domö, Åkerberg, Tjällgren, Johan Bernhard Johansson, Pauli och André*; samt

från andra kammaren: herrar *Bagge, Ward, Vougt, Andersson i Rasjön, Anderson i Norrköping, Fast och Olsson i Gävle.*
